

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 listopada 2021 roku, znak: ENP/20/021268874, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 28 września 2021 roku, odmówił M. B. prawa do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego, a tym samym przeliczenia emerytury.

Organ rentowy podnosił, iż z uwagi na nieprzedłożenie nowych dokumentów oraz nieujawnienie okoliczności mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia, emerytura pozostała w dotychczasowej wysokości. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazywał, iż okres od dnia 1 sierpnia 1987 roku do dnia 12 września 1987 roku został zaliczony do stażu pracy, jako okres składkowy, a okres od dnia 13 września 1987 roku do dnia 30 września 1989 roku, jako okres urlopu wychowawczego. Organ rentowy jednocześnie poinformował, iż dostarczone dokumenty nie spełniały wymogów formalnych. Karty wynagrodzeń nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem oraz nie zidentyfikowano pisma przewodniego z archiwum. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podnosił, iż postępowanie wyjaśniające z zakładem pracy również zakończyło się niepowodzeniem. Informacje podane w pismach ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 194 wzajemnie się wykluczały. Szkoła nie była w stanie wykazać w sposób jednoznaczny, w jakim okresie M. B. pracowała na pełen etat, pół etatu, a kiedy przebywała na urlopie wychowawczym.

/decyzja z dnia 4 listopada 2021 roku – k. 79 załączonych akt rentowych/

W dniu 9 lutego 2022 roku wnioskodawczyni M. B., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła odwołanie od powyższej decyzji zaskarżając ją w całości oraz zarzucając jej naruszenie przepisów prawa, w szczególności:

1. art. 175 ust. 4 w zw. z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887) poprzez przyjęcie, iż w sprawie nie zaistniały przesłanki do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego pomimo, iż ubezpieczona przedłożyła liczne dokumenty uzyskane ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł.;
2. art. 7 k.p.a. w zw. z art. 77 § 1 k.p.a., art. 80 k.p.a. poprzez pobieżną analizę stanu faktycznego sprawy i pominięcie dokumentów przedłożonych przez ubezpieczoną, z których wynika wysokość uzyskiwanego przez nią wynagrodzenia i okresy zatrudnienia, jak również wydanie decyzji przed zebraniem całego materiału dowodowego, w tym otrzymaniem odpowiedzi ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł.;
3. błędne przyjęcie, że przedłożone przez ubezpieczoną do wniosku z dnia 20 września 2021 roku dokumenty nie spełniają wymogów formalnych i wskazanie, że pochodzą one z archiwum w sytuacji, gdy ubezpieczona w treści wniosku wskazała, że otrzymała je od pracodawcy (SP 194 w Ł.).

Biorąc pod uwagę powyższe, wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ponowne przeliczenie kapitału początkowego z uwzględnieniem przy obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonej wynagrodzenia uzyskiwanego przez nią od 1984 roku do 1993 roku, a ponadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

/odwołanie – k. 3-9/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 25 lutego 2022 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania.

Organ rentowy podnosił, iż zgodnie ze świadectwem pracy, M. B. była zatrudniona w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł. w okresie od dnia 01.11.1983 r. do dnia 30.09.1989 r., a w okresie od dnia 13.09.1987 r. do dnia 30.09.1989 r. przebywała na urlopie wychowawczym. W przedłożonym zaświadczeniu Rp-7 wykazano zarobki za

wszystkie lata kalendarzowe 1983-1989 i nie wskazano faktu przebywania na urlopie wychowawczym. Ponadto sprecyzowano, że w okresie od dnia 01.09.1987 r. do dnia 31.08.1988 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na 1/2 etatu. Wobec powyższego, za lata 1983-1985 przyjęto wynagrodzenia podane w Rp -7 – bez nagród z (...)trzynastek” – w latach 1985 i 1986, ponieważ nie stanowiły wówczas podstawy wymiaru składek. Natomiast za rok 1987 przyjęto wynagrodzenie minimalne za okres 01.01.1987r. - 12.09.1987r. Okres 13.09.1987r. - 30.09.1989r przyjęto, jako okres urlopu wychowawczego. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z lat 1989 - 1998 wyniósł 52,95% (z uwzględnieniem proporcji w 1989r. - przyjęto podleganie ubezpieczeniu od 01.10.1989r.). Wnioskodawczyni przyznano emeryturę w kwocie zaliczkowej od 18.11.2019r. z uwagi na postępowanie wyjaśniające z płatnikiem - Szkołą Podstawową Specjalną nr 194 w Ł.. Pismem z dnia 16.01.2020r. Oddział zwrócił się do płatnika z prośbą o wyjaśnienie sprzeczności pomiędzy świadectwem pracy i Rp-7. Pismem z dnia 06.02.2020r. płatnik nie wyjaśnił ww. sprzeczności, a dodatkowo podał okres urlopu wychowawczego od dnia 13.09.1987r. do dnia 31.08.1990r. Ponowne pisma do płatnika wysłano w dniu 06.03.2020r. oraz w dniu 05.06.2020r. Z uwagi na brak jakiegokolwiek odpowiedzi od płatnika, decyzją ostateczną z dnia 19.03.2021r. ustalono emeryturę w dotychczasowej wysokości. W dniu 19.04.2021r. M. B. złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury przedkładając kolejne świadectwo pracy ze Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 194 w Ł., w którym wskazano okres zatrudnienia na 1/2 etatu 01.09.1987r. - 31.08.1988r. oraz urlop wychowawczy 13.09.1987r. - 31.08.1988r., umowę o pracę dotyczącą ww. zatrudnienia, a ponadto dokument, z którego wynika, że w okresie 21.07.1987r. - 12.09.1987r. przebywała na urlopie wypoczynkowym, za który otrzymała „średnią urlopową”. W dniu 29.04.2021r. wysłano kolejne pismo do płatnika z prośbą o wyjaśnienia oraz ewentualne wystawienie druku Rp-7, na które płatnik udzielił odpowiedzi, iż M. B. w okresie 13.09.1987r. - 31.08.1988r. przebywała na urlopie wychowawczym i była zatrudniona na 1/2 etatu. Decyzją z dnia 06.07.2021r. odmówiono ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego i emerytury. W dniu 28.09.2021r. wnioskodawczym, reprezentowana przez pełnomocnika, złożyła ponowny wniosek o przeliczenie kapitału emerytury, załączając kopie kart wynagrodzeń oraz podnosząc, że w trakcie przebywania na urlopie wychowawczym świadczyła pracę na 1/2 etatu w okresie 01.09.1987r. - 31.08.1988r. oraz na pełen etat w okresie 01.09.1988r. - 30.09.1989r. W odpowiedzi na pismo z dnia 05.11.2021r. płatnik udzielił odpowiedzi pismem z dnia 24.11.2021r., w którym nie wyjaśnił w dostateczny sposób sprzeczności w przedłożonej dokumentacji, w szczególności, w jakim wymierza czasu pracy wnioskodawczyni była zatrudniona w okresie 01.09.1987r. - 12.09.1987r. Organ rentowy podnosił, iż przedłożone kopie kart wynagrodzeń nie są poświadczone za zgodność z oryginałem i nie wskazano miejsca przechowywania oryginałów. Ponadto, w przypadku istniejącego płatnika nie ma podstaw do przyjmowania okresów zatrudnienia i wysokości zarobków na podstawie dowodów zastępczych - płatnik powinien wystawić prawidłowe świadectwo pracy i zaświadczenie Rp-7. W dniu 16.02.2022r. wysłano kolejne pismo do płatnika.

Wobec powyższego, w ocenie organu rentowego, decyzja jest prawidłowa, a wniosek o oddalenie odwołania uzasadniony.

/odpowiedź na odwołanie – k. 20-21/

W piśmie procesowym złożonym w dniu 1 sierpnia 2022 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wskazał, iż nie kwestionuje hipotetycznych wyliczeń podstawy wymiaru kapitału początkowego przedstawionych przez organ rentowy.

/pismo procesowe – k. 53/

Na rozprawie w dniu 19 września 2022 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/oświadczenie pełnomocnika wnioskodawczyni, oświadczenie pełnomocnika organu rentowego – e – protokół z dnia 19 września 2022 roku – 00:04:48 i dalej/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. B. urodziła się w dniu (...).

/bezsporne/

W dniu 18 listopada 2019 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1-3v załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 4 grudnia 2019 roku, znak (...) -2019, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy M. B. na dzień 1 stycznia 1999 roku.

W decyzji wskazano, iż do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 52,95%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 52,95% przez kwotę 1220,89 zł tj. kwotę bazową określoną w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W decyzji sprecyzowano, iż do określenia wartości kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął okresy składkowe wynoszące łącznie 13 lat, 1 miesiąc i 12 dni oraz okres nieskładkowy wynoszący 7 lat 1 miesiąc i 6 dni.

Według decyzji, kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 75.716,52 zł.

/decyzja z dnia 4 grudnia 2019 roku – k. 35-36 załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 5 grudnia 2019 roku, znak: ENP/20/021168874, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku M. B. z dnia 18 listopada 2019 roku, przyznał wnioskodawczyni zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od dnia 1 listopada 2019 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Organ rentowy ustalił termin płatności świadczenia na 20 dzień każdego miesiąca.

/decyzja z dnia 5 grudnia 2019 roku – k. 41-43 załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 5 grudnia 2019 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 18 listopada 2019 roku, ustalił okresową emeryturę kapitałową od dnia 1 listopada 2019 roku tj. od dnia nabycia prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja z dnia 5 grudnia 2019 roku – k. 44-45 załączonych akt rentowych/

W dniu 5 stycznia 2021 roku M. B. złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno – rentowego.

/wniosek – k. 46-46v załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 4 lutego 2021 roku, znak: ENP/20/021168874, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku M. B. z dnia 5 stycznia 2021 roku o ponowne ustalenie emerytury, przeliczył emeryturę od dnia 1 stycznia 2021 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Organ rentowy ustalił termin płatności świadczenia na 20 dzień każdego miesiąca.

/decyzja z dnia 4 lutego 2021 roku – k. 47-48v załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 19 marca 2021 roku, znak: ENP/20/021168874, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosków M. B. z dnia 18 listopada 2019 roku oraz z dnia 5 stycznia 2021 roku, przyznał ostatecznie emeryturę od dnia 1 listopada 2019 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Organ rentowy ustalił termin płatności świadczenia na 20 dzień każdego miesiąca.

/decyzja z dnia 19 marca 2021 roku – k. 55-57 załączonych akt rentowych/

W dniu 19 kwietnia 2021 roku M. B. złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno – rentowego z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego.

/wniosek – k. 58-58v załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 6 lipca 2021 roku, znak: ENP/20/021168874, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 kwietnia 2021 roku, odmówił M. B. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury a tym samym przeliczenia kapitału początkowego. W decyzji wskazano, iż z uwagi na to, że wnioskodawczyni nie przedłożyła żadnych nowych dokumentów mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia, brak było podstaw prawnych do zmiany wysokości emerytury.

/decyzja z dnia 6 lipca 2021 roku – k. 66 załączonych akt rentowych/

W dniu 29 września 2021 roku M. B. złożyła wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego oraz wysokości emerytury przy uwzględnieniu opcji najkorzystniejszej dla wnioskodawczyni.

/wniosek – k. 68-70 załączonych akt rentowych/

W konsekwencji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał zaskarżoną decyzję.

/decyzja z dnia 4 listopada 2021 roku – k. 79 załączonych akt rentowych/

W okresie od dnia 1 listopada 1983 roku do dnia 30 września 1989 roku wnioskodawczyni była zatrudniona w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł. na stanowisku nauczyciela.

W okresie od dnia 1 listopada 1983 roku do dnia 31 sierpnia 1987 roku M. B. zatrudniona była w ww. placówce na pełen etat, z kolei w okresie od dnia 1 września 1987 roku do dnia 31 sierpnia 1988 roku w wymiarze 1/2 etatu.

/bezsporne, dokumenty znajdujące się w załączonych aktach osobowych wnioskodawczyni/

Dochód M. B. stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w latach 1983-1992 wyniósł następująco:

- w 1983 roku – 30.692,00 zł;
- w 1984 roku – 137.792,00 zł;
- w 1985 roku – 190.199,00 zł;
- w 1986 roku – 219.038,00 zł;
- w 1987 roku – 223.057,00 zł;
- w 1988 roku – 277.712,00 zł;
- w 1989 roku – 957.707,00 zł (dodatkowo z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej – 342.000,00 zł);
- w 1990 roku – 4.615.144,00 zł;
- w 1991 roku – 10.949.221,00 zł;
- w 1992 roku – 17.614.800,00 zł.

/wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego – k. 46/

Hipotetyczne wyliczenie podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz emerytury M. B. za lata 1983 – 1989 wynosi:

- za rok 1983 – 30.692,00 zł;
- za rok 1984 – 137.792,00 zł;
- za rok 1985 – 190.199,00 zł (bez uwzględnienia nagrody z (...) tzw. trzynastki 11.132,00 zł);
- za rok 1986 – 219.038,00 zł (bez uwzględnienia nagrody z (...) tzw. trzynastki 11.577,00 zł);
- za rok 1987 – 223.057,00 zł (bez uwzględnienia nagrody z (...) tzw. trzynastki 20.503,00 zł);
- za rok 1988 – 277.712,00 zł (bez uwzględnienia nagrody z (...) tzw. trzynastki 21.086,00 zł);
- za rok 1989 – 957.707,00 zł (bez uwzględnienia nagrody z (...) tzw. trzynastki 18.044,00 zł).

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1983-1992 wyniósł 62,78%.

/zestawienie hipotetycznego wyliczenia – k. 41, wykazy – k. 42-46, obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 48, karty wynagrodzeń znajdujące się w załączonych aktach osobowych wnioskodawcy/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto :

Lp.	za rok kalendarzowy	zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)	kwotę rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy (w zł)	stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)
1	2	3	4	5 (3:4)
1	1983	30.692,00	173 700,00	106,02
2	1984	137.792,00	202 056,00	68,19
3	1985	190.199,00	240 060,00	79,23
4	1986	219.038,00	289 140,00	75,75
5	1987	223.057,00	350 208,00	63,69
6	1988	277.712,00	637 080,00	43,59

7	1989	1.299.707,00	2 481 096,00	52, 38
8	1990	4.615.144,00	12 355 644,00	37, 35
9	1991	10.949.221,00	21 240 000,00	51, 55
10	1992	17.614.800,00	35 220 000,00	50, 01

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 62,78% i jest średnią arytmetyczną wskaźników z poszczególnych lat kalendarzowych

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, aktach organu rentowego, jak i aktach osobowych wnioskodawczyni M. B..

W toku postępowania wnioskodawczyni nie kwestionowała hipotetycznego wyliczenia wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego dokonanego przez organ rentowy w oparciu o nadesłaną ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 194 dokumentację osobowo – płacową wnioskodawczyni, co skutkowało cofnięciem wniosków dowodowych strony skarżącej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, jak również z zeznań świadków.

W związku z powyższym, Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. wniosek dowodowy strony odwołującej się o przesłuchanie ubezpieczonej na okoliczność okresów zatrudnienia M. B. w Szkole Podstawowej nr (...) w Ł. oraz okresów świadczenia pracy w tej szkole w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu, powyższe fakty okazały się nieistotne dla wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Bezsprzeczne okazało się również czasookres, w trakcie którego wnioskodawczyni zatrudniona była na stanowisku nauczycielki w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł., w tym w pełnym wymiarze czasu pracy oraz wymiarze 1/2 etatu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

odwołanie zasługiwało na uwzględnienie i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 504) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3 ww. ustawy).

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1, 2 i 3 ww. ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 punkt 5,
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego, w myśl ust. 3 art.174 ww. ustawy, ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed 1 stycznia 1999 roku.

Istota niniejszego postępowania sprowadziła się do rozstrzygnięcia, czy możliwym jest przyjęcie innych wartości wynagrodzenia przy wyliczaniu kapitału początkowego ubezpieczonej tj. wartości wynagrodzenia uzyskiwanego w okresie zatrudnienia w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł. w okresie od dnia 1 listopada 1983 roku do dnia 30 września 1989 roku na stanowisku nauczyciela. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że wartość kapitału początkowego ubezpieczonej przekłada się bezpośrednio na wysokość należnego jej świadczenia emerytalnego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ustalając wysokość emerytury M. B., uwzględnił wysokość podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmując wynagrodzenie uzyskiwane przez ubezpieczoną w latach 1989 – 1998.

Wnioskodawczyni M. B. urodziła się (...), a zatem jej emerytura musiała zostać ustalona w oparciu zasady określone w art. 26 ww. ustawy.

W myśl wskazanego artykułu emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art.183.

Postępowanie w niniejszej sprawie opierało się na ustaleniu, czy możliwym jest przyjęcie do obliczenia kapitału początkowego oraz emerytury wnioskodawczyni wynagrodzenia uzyskanego w trakcie zatrudnienia w okresie od dnia 1 listopada 1983 roku do dnia 30 września 1989 roku tj. przy uwzględnieniu wariantu korzystniejszego dla wnioskodawczyni.

Zgodnie z treścią § 21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz. 49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec

którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

W niniejszej sprawie organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję powoływał się na szereg rozbieżnych informacji pojawiających się w dokumentacji przedłożonej przez Szkołę Podstawową Specjalną nr 194 w Ł., a ponadto na okoliczność, iż przedstawione karty wynagrodzeń nie zostały poświadczane za zgodność z oryginałem i nie wskazano miejsca przechowywania ich oryginałów. Strona skarżąca jednocześnie podnosiła, iż wyżej wymieniona placówka znajduje się w posiadaniu dokumentacji płacowej ubezpieczonej z całego okresu zatrudnienia.

Dodać należy, że nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, OSNAP 1999, nr 20, poz. 662).

Zgodnie z wnioskiem dowodowym sformułowanym przez stronę skarżącą w odwołaniu, Sąd zwrócił się do Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł. o nadesłanie pełnej dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawczyni M. B. z okresu zatrudnienia przypadającego od 1983 roku do 1989 roku.

Podkreślić należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą, a jego konkretnym pracownikiem. Zatem jedynie wynagrodzenie wnioskodawczyni ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje przypuszczenie, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, a następnie kwoty świadczenia emerytalnego. Zeznania wnioskodawczyni, czy też świadków w zakresie wysokości wynagrodzenia, bez oparcia się na konkretnej dokumentacji pracowniczej, nie mogłyby stanowić podstawy ustalenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawczyni, jakie osiągała w okresie zatrudnienia w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł.. Nadto, należy wskazać, iż Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wyliczeń. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna.

Zgodnie z wezwaniem Sądu Okręgowego w Łodzi, w dniu 17 maja 2022 roku wpłynęła korespondencja ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 194 w Ł. zawierająca oryginał akt osobowych wnioskodawczyni, w tym oryginały kart wynagrodzeń.

Przedstawione dowody pozwoliły ponad wszelką wątpliwość ustalić wysokość osiągniętego przez wnioskodawczynię wynagrodzenia w okresie od 1983 roku do 1989 roku. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji osobowo-płacowej M. B., organ rentowy obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz jego wartość. Wyliczenia przedstawione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie były w żaden sposób kwestionowane przez pełnomocnika odwołującej się (k. 53). W rezultacie, wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego okazał się wyższy od dotychczas przyjmowanego przez organ rentowy względem ubezpieczonej i co istotne, skutkowało zwiększeniem wartości należnego jej kapitału początkowego, a w konsekwencji emerytury.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. do przeliczenia emerytury M. B. przy uwzględnieniu, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 62,78%, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1800).

I.S.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS, wypożyczając akta ZUS